

دیوار صنعت، هتم!

گفت و گو با عبدالمجید علومی - مدیر عامل ماشین سازی علومی

اشاره:

برخی‌ها می‌پندارند که جوانان قدرت ریسک‌پذیری ندارند. در حالی که به اعتقاد کارشناسان، کارآفرینی از سنین پایین آغاز می‌شود. جوانان با انگیزه مضاعف و قدرت خلاقیت و ایده‌سازی خود می‌توانند کسب و کار جدیدی را خلق کرده و فن‌آور باشند. در این میان مدیریت استراتژیک و زمان و هم چنین نوآوری اهمیت بسزایی دارد. به ویژه ماشین سازی که فن‌آوری ویژه‌ای را می‌طلبد. عبدالمجید علومی با این ویژگی‌ها و خصوصیات به حرفه‌ی ماشین سازی وارد و چندین اختراع را به نام خود ثبت کرد. وی که تحصیل‌کرده مهندسی مکانیک است به طراحی قطعات و تجهیزات علاقه‌ای وافر دارد. علومی تاکنون موفق به ساخت و طراحی ماشین آلات دربندی جعبه و پاکت شده است. این دستگاه‌های تمام اتوماتیک به روش چسب سرد و به شیوه‌ی دیسکی با ارتفاع ثابت جعبه و تغییر سایز در جهت دیگر ابعاد جعبه عمل می‌کند. همچنین دور موتور آن تا ۶۵ جعبه در دقیقه کنترل شده و تاریخ‌زن آن اتوماتیک است. این شرکت که در مشهد تأسیس شده، هم اکنون چند نفر مهندس و کارگر دارد. علومی اعتقاد ویژه‌ای به تخصص‌گرایی داشته و در نظر دارد ماشین آلات نوینی را طراحی و عرضه کند. ماحصل این گفت و گو را در زیر می‌خوانید:

در ابتدا شرکت ماشین سازی علومی را معرفی کنید؟

این شرکت به طراحی و ساخت ماشین آلات خاصی همچون دربندی جعبه و پاکت می‌پردازد. به جرأت می‌توان گفت که دستگاه‌های تولیدی ما، الگوی ساخت شرکت‌های دیگر هستند. در خود استان خراسان، چندین ماشین ساز از نمونه‌ی کارهای شرکت تقلید کرده و مشابه آن را ساخته‌اند. متأسفانه هیچ مرجع و سازمانی بر این امور نظارت نکرده و این روند هم چنان تداوم دارد.

یعنی اختراعات شما به ثبت نمی‌رسد؟
ببینید، ماشین آلات مهم و اصلی را در اداره‌ی ثبت اختراعات استان خراسان رضوی

ثبت کرده‌ایم ولی از آن جایی که تکنولوژی آن مدام در حال تغییر است. نمونه‌های جدید آن را بدون ثبت به بازار فروش عرضه می‌کنیم. به طور متوسط هر ۶ ماه یک بار دستگاه جدیدی را ساخته و به مشتریان ارائه می‌کنیم. بنابراین زمان کافی برای ثبت آن را نداشته و با اعتماد خاصی به طراحی و ساخت ماشین آلات می‌پردازیم. با این وجود از نحوه‌ی کار خود رضایت داشته و در تلاش هستیم تا نمونه‌های متنوع‌تر و با کیفیت‌تری را به بازار فروش عرضه کنیم.

تا کنون به چه شرکت‌هایی ماشین فروخته‌اید؟

کمپانی‌های بزرگ و قدیمی همچون نرمه (نوظهور)، حریر، گوشتیران، همبرگرسازی

تپیا، تبرک، روغن سازی سحر خیز و شیبا، ماشین آلات ساخت ما را خریداری کرده و در سالن‌های تولید خود نصب کرده‌اند که اتفاقاً از کیفیت آن رضایت کامل دارند.

این ماشین آلات به لحاظ فنی و تکنیکی چه ویژگی‌هایی دارند؟

ماشین تمام اتوماتیک دربندی جعبه، امکاناتی همچون کنترل دور موتور تا ۶۵ جعبه در دقیقه، تاریخ‌زن اتوماتیک، شمارنده جعبه و خشک‌کن اتوماتیک و چسب‌زنی سرد به شیوه‌ی دیسکی با ارتفاع ثابت جعبه و تغییر سایز دارد.

دستگاه تمام اتوماتیک دربندی جعبه به روش چسب سرد و به شیوه‌ی دیسکی با ارتفاع ثابت و متغیر جعبه و تغییر سایز در

جهات مختلف ابعاد جعبه عمل می‌کند. دور موتور این ماشین تا ۳۵ جعبه در دقیقه کنترل شده و تاریخ‌زن آن اتوماتیک است. همچنین شمارنده‌ی جعبه (نومراتور) آن قابل کنترل است.

آیا در ابتدای کار، سرمایه‌ی مناسبی را اخذ کرده و از سازمانی یا ارگانی حمایتی داشته‌اید؟

خیر، جالب است که بدانید با سرمایه‌ی صفر کارآفرینی کرده‌ام. به عبارتی پس از آن که فارغ التحصیل شده و وارد خدمت سربازی شدم، شرکت ماشین سازی علومی را با یکی از دوستان تأسیس کردیم که به دلیل مسائل و مشکلات که وجود داشت، تنهایی راه را ادامه دادم. در این مدت ۱۰ ساله اعتماد

مشتریان را به دست آورده و از پول کسب شده، سرمایه‌ی شرکت را تأمین کردم. به عبارتی دیگر کیفیت ماشین فروخته شده به آن‌ها آن قدر قابل قبول بوده که رضایت خاطرشان را فراهم کنند. از طرفی دیگر در مدت خدمت سربازی خود در صنایع دفاع تجارب ارزنده‌ای را به دست آورده که سعی کردم آن‌ها را در حین تولید به کار گیرم.

در یک کلام ویژگی برتر آن چیست؟
از آن جایی که ماشین آلات نیمه اتوماتیک، کارگر بر بوده که طبعاً هزینه‌های زیادی را بر تولید کننده وارد می‌کنند، تغییراتی در قطعات و تجهیزات جانبی آن داده‌ایم. اکثراً از قطعات مکانیکی استفاده کرده و تجهیزات الکترونیکی را برای افزایش قدرت ایمنی دستگاه به کار برده‌ایم. شخصاً اعتقاد ویژه‌ای به استفاده از تجهیزات مکانیکی در ماشین آلات دارم. چرا که الکترونیک تکمیل کننده‌ی سایر تجهیزات است.

چه‌شد که تصمیم به ماشین‌سازی گرفتید؟
همان طور که گفتم در حین خدمت سربازی و دفعتاً علاقه‌مند به ماشین‌سازی شدم. طبعاً در ابتدای کار، انگیزه‌ی مضاعفی به ساخت و تولید ماشین آلات داشتم که در نهایت منجر به کارآفرینی در این حوزه شد. این را نیز بدانید که مسائل و مشکلات گوناگونی را تحمل کرده و با سخت کوشی و بردباری به این نقطه رسیده‌ام. در واقع تجربه‌ای را که یک مهندس در یک کارخانه به دست می‌آورد را من در حین کارآفرینی به دست آورده‌ام. یعنی هیچ تجربه‌ای را از دیگران اخذ نکرده و با فیدبک‌های مختلف، کسب مهارت و تجربه کرده‌ام. البته این موضوع را به دیگران پیشنهاد نمی‌کنم. چرا که فشار زیادی را متحمل شده و مشکلات مختلفی را حل کنند.

حسن بزرگ کارآفرینی را در چه می‌دانید؟
تنوع و گسترش کار. اگر شما به عنوان کارمند یا کارگر در شرکتی استخدام شوید، مجبور به فعالیت در یک حوزه کاری هستید. در حالی که کارآفرینی با فیلدهای کاری مختلفی در ارتباط بوده و می‌تواند در موضوعات گوناگونی فعالیت کند. از طرفی دیگر خلاقیت و نوآوری مشخصه‌ی بارز او است. به عبارتی با خلق ایده‌های نو، فعالیت کاری خود را توسعه داده و با مشتریان مختلفی مرتبط می‌شود. به طور مثال من در این چند سال ماشین آلات بسته بندی گوناگونی را تولید کرده‌ام ولی در حال حاضر به این نتیجه رسیده‌ام که تنها در جعبه‌سازی فعال باشم.

چرا؟

به دلیل تخصصی سازی در امور. این موضوع ثابت شده است که کسب اطلاعات و آمار به

اندازه‌ی یک چاه عمیق بهتر از یک سطح بزرگ دریاست. آری، باید به تخصص‌سازی در داخل کشور بها داده و از مدیران خود بخواهیم که به آن توجه کنند. هم اکنون ساخت و تولید ماشین آلات لیوان‌سازی، بتون‌سازی و پاکت‌سازی را متوقف کرده و تنها به تولید دستگاه جعبه‌سازی محدود شده‌ایم که امیدواریم تکنیک‌های تولید آن در سال‌های آتی توسعه و گسترش یابد.

که فارغ التحصیل شدم، بر روی پایان نامه‌ی دانشگاه پژوهش کردم. این تحقیق که به مدت یک سال به طول انجامید، بر روی ساخت و طراحی یکی از دستگاه‌های شهرسازی تمرکز داشت. به دلیل گستردگی کار ۳ استاد راهنما بر روی آن فعالیت کردند که جا دارد از زحمات آن‌ها تشکر و قدردانی کنم.

یعنی خودتان به دستگاه‌های تراشکاری

این که من به اینجا رسیده‌ام از همان تفکر خلاق است. در واقع سرمایه‌ی من فکر و ایده بوده است نه پول و حمایت‌های دولت. بدون کوچکترین حمایتی از سازمان‌ها، شرکت را تأسیس کرده و ۱۰ نوع ماشین در تعداد ۱۰۰ دستگاه را تولید کرده‌ام. همین حالا که در خدمت شما هستم، به ایده‌های جدید فکر می‌کنم. آن هم ایده‌های که به نوآوری و تجاری‌سازی منتهی می‌شود.

در این میان خلاقیت و نوآوری تا چه اندازه در کارآفرینی مؤثر است؟

بسیار زیاد. این که من به اینجا رسیده‌ام از همان تفکر خلاق است. در واقع سرمایه‌ی من فکر و ایده بوده است نه پول و حمایت‌های دولت. بدون کوچکترین حمایتی از سازمان‌ها، شرکت را تأسیس کرده و ۱۰ نوع ماشین در تعداد ۱۰۰ دستگاه را تولید کرده‌ام. همین حالا که در خدمت شما هستم، به ایده‌های جدید فکر می‌کنم. آن هم ایده‌های که به نوآوری و تجاری‌سازی منتهی می‌شود. کم‌تر تکنسینی را می‌توانید پیدا کنید که ماشین مناسبی را ساخته و بفروشد. تمام دستگاه‌های تولیدی من که از همان ایده‌های اولیه نشأت گرفته‌اند، به بازار عرضه شده و با قیمت مناسبی فروخته شده‌اند. آن هم براساس سفارش مشتریان و تقاضای خرید آن‌ها. به عبارتی تا تقاضا نداشته باشم، ماشین نمی‌سازم.

اولین ماشینی که ساختید، چه بود؟

یادم می‌آید که در سال ۱۳۷۳، یعنی سالی

می‌کنم. با این وجود ارتباط نزدیکی با پرسنل شرکت داشته و سعی می‌کنم که با مهندسیین شاغل در مجموعه همفکری کنم. تا کنون فارغ التحصیلان مختلفی به این کارخانه وارد و مشغول شده‌اند که اتفاقاً کار یاد گرفته و خودشان به کارآفرینی پرداخته‌اند.

تا چه اندازه ریسک پذیر هستید؟

بسیار زیاد. از همان ابتدای تأسیس شرکت، قدرت ریسک خود را بالا برده تا بتوانم با این شرایط سخت ادامه‌ی فعالیت دهم. هم اکنون هم این ویژگی را دارم. همین چندی پیش ۱۵ میلیون تومان بر روی ساخت یک دستگاه ضرر کردم. چرا که مبلغ اندکی را به عنوان پیش پرداخت گرفته و ماشین در هنگام تحویل، به دلیل عدم رضایتمندی مشتری، فروخته نشد. این عادت را دارم که از مشتریان مبلغ اندکی را دریافت کرده و به آن‌ها اعتماد کنم. البته اگر آن‌ها اعتمادپذیر باشند.

یعنی امکان ضرر کردن و عدم بازگشت سرمایه وجود دارد؟

به هر حال در این مدت ماشین آلات مختلفی را ساختم که فروش نرفته است. ولی من به کسب درآمد فکر نمی‌کنم. چرا که واسطه‌گر می‌شدم. همان طور که می‌دانید تولید در کشور بسیار سخت است. به قولی باید عاشق و حتی دیوانه باشی که به تولید و ساخت بپردازد. من به دلیل انگیزه بالا و البته علاقه‌ای که داشتم این حرفه را انتخاب کردم. البته چندان پشیمان نیستم. چرا که حس می‌کنم، این وظیفه‌ای است که از سوی پروردگار به من داده شده و باید تا پایان عمر خود، آن را ادامه دهم.

و به عنوان پرسش پایانی، آینده‌ی صنعت ماشین‌سازی را در ایران چگونه می‌بینید؟

تا زمانی که تولید شرایط خوبی نداشته باشد، نمی‌توان انتظار ساخت ماشین آلات خوب و با کیفیت را داشت. باید دولت از تولیدکننده حمایت کرده تا شرایط ماشین‌سازی و البته فروش آن مناسب و مطلوب باشد. ماشین‌سازی ارتباط نزدیکی با تولید دارد. به عبارتی اگر میزان تولید تنزل یابد، خرید ماشین آلات افت خواهد کرد.

با این وجود امیدوارم که صنعت بسته بندی در سالهای آتی رشد خوبی یافته و از امکانات مطلوبی بهره مند باشد. همچنین از مسئولین محترم تقاضا دارم که به کارآفرینان و نوآوران بیشتر بها داده و بستر رشد و تعالی آنها را فراهم کنند.

هنوز هم با سایر کارگران قطعه‌سازی می‌کنید؟

خیر، از آن جایی که ۱۲ کارگر در این کارخانه مشغول فعالیت هستند، دست به آچار نشده و تنها مدیریت می‌کنم. البته به دلیل علاقه‌ای که به Design دارم، همچنان با زبان‌های برنامه‌نویسی و نرم‌افزارهای مختلفی همچون Solid Works، قطعات مختلفی را طراحی